

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
BASISSCHOOL GEERT GROOTE 2**

School : Basisschool Geert Groote 2
Plaats : Amsterdam
BRIN-nummer : 09DD
Onderzoeksnummer : 94030

Datum schoolbezoek : 22 en 29 mei 2007
Datum vaststelling : 06-09-2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	17

1 INLEIDING

Het periodiek kwaliteitsonderzoek

Op 22 en 29 mei 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs Basisschool Geert Groote 2 in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de kernindicatoren van een aantal kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde toezichtkader primair onderwijs 2005.

Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om kernindicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

In de brochure 'Toezichtkader PO 2005' vindt u achtergrondinformatie over de indicatoren die de inspectie bij haar toezicht in ogenschouw heeft genomen. U kunt deze brochure downloaden van de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alleen de kernindicatoren te onderzoeken maar meer indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school wel aan de orde geweest. Alle indicatoren van kwaliteitsaspect 1 van de kwaliteitszorg zijn meegenomen omdat de opbrengsten van de school niet gewaardeerd kunnen worden en omdat de kwaliteitszorg tijdens het jaarlijks onderzoek in 2006 als onvoldoende werd beoordeeld. Verder is kwaliteitsaspect 2 van de kwaliteitszorg toegevoegd omdat deze indicatoren van belang zijn voor de analyse van de situatie op de school. De indicatoren 9.7, 9.8 en 9.9 van het schoolklimaat zijn toegevoegd omdat het veiligheidsbeleid van de school tijdens het jaarlijks onderzoek in 2006 als onvoldoende werd beoordeeld. De toegevoegde indicatoren staan cursief vermeld in het kwaliteitsprofiel van hoofdstuk 2. Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast. Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Wel ontving de inspectie van u het concept veiligheidsplan en het jaarverslag 2006 van de Stichting Geert Groote School.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de kleutergroepen en in de klassen 1, 2, 3, 4, 5 en 6.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de kernindicatoren gesprekken gevoerd met de directie en het zorgteam.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leerlingen, leraren en ouders. Verder zijn er vragenlijsten over het schoolklimaat ingevuld door leerlingen van de klassen 4 en 6 die door de inspectie zijn geanalyseerd.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met directie. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan kernindicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Basisschool Geert Groote 2

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoefte van haar leerlingenpopulatie.		●		
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.	●			
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.	●			
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		●		
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.	●			
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.	●			
1.8 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van sociale integratie en actief burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			●	

Voorwaarden kwaliteitszorg	1	2	3	4
2.1 De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg aan.	●			
2.2 De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen zoals geformuleerd in het schoolplan.	●			
2.3 De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.		●		
2.4 Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders/verzorgers en bestuur betrokken.	●			

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●			
3.4 De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.		●		
3.5 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.	●			
3.6 De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.	●			
3.8 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlingengewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Tijd	1	2	3	4
4.4 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.		●		
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.		●		

Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.			●	

Didactisch handelen	1	2	3	4
6.1 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
6.3 De leraren leggen duidelijk uit.		●		
6.5 De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.		●		

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.		●		
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	●			

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
8.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.		●		
8.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.	●			

Sfeer op school	1	2	3	4
9.3 De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	
9.5 De leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.			●	
9.7 De school heeft inzicht in de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen en personeel en in incidenten die zich op het gebied van de sociale veiligheid voordoen.	●			
9.8 De school heeft een uitgewerkt veiligheidsbeleid gericht op preventie van incidenten.		●		
9.9 De school heeft een uitgewerkt veiligheidsbeleid gericht op het optreden na incidenten.		●		

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		●		

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.	●			
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.		●		
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.		●		

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
12.2 De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
13.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.			●		

3 BESCHOUWING

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Geert Groote School 2 en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de Geert Groote School 2 en eerdere inspectieonderzoeken.

Algemeen beeld

De kwaliteit van het onderwijs op de Geert Groote School 2 wordt als zeer zwak beoordeeld. Ten opzichte van het periodiek kwaliteitsonderzoek in 2004 heeft de school zich nauwelijks verder ontwikkeld. De zwakke punten die toen geconstateerd zijn, blijven bestaan en op sommige onderdelen, bijvoorbeeld het leerstofaanbod en zorg, is er sprake van achteruitgang.

Deze situatie is deels ontstaan door discontinuïteit in de schoolleiding waardoor het team sturing heeft gemist om verbeterplannen uit te voeren. Tegelijkertijd wordt de voortgang van ontwikkelingen vertraagd doordat de leraren nog weinig bereid zijn om hun autonomie op te geven om de kwaliteit op schoolniveau te verbeteren. Het team houdt vast aan het traditionele vrijeschoolonderwijs en gaat nauwelijks mee met de eisen die de moderne maatschappij en daarmee de ouders aan een school stellen. Een en ander heeft tot gevolg dat de school op vrijwel alle kwaliteitsaspecten onvoldoende presteert. Het bevoegd gezag onderschrijft de conclusies en de analyse van de inspectie.

In 2004 heeft de inspectie de Geert Groote School 2 bezocht in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Tijdens dat onderzoek is vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijs risico's vertoonde, met name op de aspecten van leerstofaanbod, onderwijsleerproces en zorg en begeleiding. Bovendien konden de opbrengsten aan het eind van de schoolperiode en op tussenmomenten niet gewaardeerd worden en was er nog geen sprake van een goed systeem van kwaliteitszorg. Het risicovolle kwaliteitsprofiel van de school leidde ertoe dat de inspectie in 2006 opnieuw een PKO zou uitvoeren. In 2005 heeft de inspectie een jaarlijks onderzoek uitgevoerd en constateerde dat de school op planmatige wijze aan verbeteractiviteiten werkte. Op basis van dit jaarlijks onderzoek heeft de inspectie het voorgenomen PKO uitgesteld naar 2008. Tijdens het jaarlijks onderzoek in november 2006 bleek dat de school niet in staat was geweest om een goed vervolg te geven op de ingezette verbetertrajecten. Knelpunten die in 2004 waren geconstateerd waren daardoor niet weggenomen. Vanwege de stagnerende schoolontwikkeling en vanwege signalen en klachten van ouders heeft de inspectie besloten het periodiek kwaliteitsonderzoek te vervroegen.

Toelichting

Onvoldoende zicht op de opbrengsten

De inspectie kan de opbrengsten aan het eind van de schoolperiode niet waarderen omdat zij geen normering heeft voor de toetsen die de school in klas 6 afneemt (drempelonderzoek en NIO). Ook de tussenopbrengsten kunnen niet gewaardeerd worden omdat een landelijk genormeerde toetsen voor begrijpend lezen ontbreekt en omdat de school gebruik maakt van gedateerde toetsen voor rekenen en wiskunde. Er is zodoende geen sprake van een sluitend toetsinstrumentarium om de vorderingen van de leerlingen te volgen. En daardoor is het moeilijk te achterhalen of de opbrengsten van de school boven, op of onder het te verwachten niveau liggen. Want hoewel de uitstroom naar het voortgezet onderwijs al jaren vrijwel constant is, wil dat nog niet zeggen dat de school uit de leerlingen haalt wat erin zit.

Systematische kwaliteitszorg ontbreekt

De Geert Groote School 2 richt haar onderwijs volgens de principes van Rudolf Steiner. Het team houdt vast aan de meer traditionele aspecten van het vrijeschoolonderwijs en dat belemmert haar om het onderwijsconcept aan te laten sluiten op de veranderende samenleving. Het onderwijs is klassikaal met weinig oog voor verschillen tussen de leerlingen en de leerlingen krijgen weinig ruimte voor eigen initiatieven en voor het ontwikkelen van een zelfstandige houding. Daarbij komt dat de school zich tot nu toe weinig verantwoordt over de kwaliteit die zij levert: niet op leerlingniveau, niet op groepsniveau en niet op schoolniveau.

Het is voor leraren ook niet duidelijk waarover en hoe zij zich precies moeten verantwoorden. Het ontbreekt de school namelijk aan een gemeenschappelijk beleidskader van waaruit de Geert Groote School 2 zich verder wil ontwikkelen en de doelen die zij zichzelf daarbij stelt. En omdat de school de afgelopen jaren te maken heeft gehad met meerdere pedagogische locatiecoördinatoren (PLC's), is er geen systematische aansturing van de verbeterplannen geweest. Teamleden hebben zich hierdoor lange tijd in hun eigen klas kunnen terugtrekken.

Aan de andere kant kan de stagnatie in de vooruitgang ook worden toegeschreven aan de weerbarstigheid van het team om een deel van hun autonomie op te geven ten gunste van de ontwikkeling van de school als geheel en daarmee de algehele kwaliteit. Het ontbreekt dus aan een professionele schoolcultuur.

De school staat voor de uitdaging het vrijeschoolonderwijs dusdanig in te richten dat het voldoet aan het onderwijs dat de samenleving in 2007 vraagt. Daarbij kan de school terugvallen op enkele verworvenheden zoals het prachtige schoolgebouw, de zeer betrokken en loyale ouders, de enthousiaste leerlingen en de veel geprezen aandacht voor kunstzinnige en culturele vorming. Maar daarvoor is ook een systeem van kwaliteitszorg nodig waarmee de school systematisch haar eigen kwaliteit evalueert en bewaakt.

Deze evaluaties kunnen aan kracht winnen als de school de slag slaat om systematisch opbrengstgegevens te verzamelen. Om een goed systeem van kwaliteitszorg in de school te verwezenlijken, is een professionele schoolcultuur een essentiële voorwaarde. De interim-PLC, die tot 1 januari 2008 aanblijft, zal deze samen met het team moeten realiseren. Daarnaast zijn concrete verbeterplannen nodig, die draagvlak hebben bij de teamleden, om de continuïteit in de verbetertrajecten te borgen, ook als een nieuwe PLC aantreedt.

In onderstaande paragrafen licht de inspectie de belangrijkste knelpunten toe. Het gaat hierbij in de eerste plaats om het leerstofaanbod en de zorg en begeleiding van de leerlingen. Op deze aspecten is directe actie geboden. Maar ook het didactisch handelen en het schoolklimaat kennen enige belangrijke aandachtspunten die bij de ontwikkeling van de school moeten worden meegenomen.

Geen verantwoording van het leerstofaanbod in de planning

Het leerstofaanbod van de school is op alle punten onder de maat. Voor een groot deel heeft dit te maken met het feit dat de leraren in hun planning en registratie niet aangeven welke doelen ze per periode voor ogen hebben en hoe ze deze doelen evalueren. Het leerplan dat de school in het verleden heeft vastgesteld is te globaal omschreven om als planning te hanteren. Bovendien maakt de school niet structureel gebruik van de mesolijnen uit 'Ik zie rond in de wereld...', die het mogelijk maken om voor alle leerjaren leerroutes uit te werken in tussendoelen en leerstofinhouden voor taal en rekenen/wiskunde.

Deze gebrekkige registratie van het lesaanbod leidt er ten eerste toe dat de school niet kan verantwoorden of zij aan de kerndoelen voldoet. Hierbij vraagt de inspectie bijzondere aandacht voor de kerndoelen die betrekking hebben op wiskunde en realistisch rekenen. Deze komen slechts zeer summier aan bod. Tijdens het regulier schooltoezicht (RST) in 2001 en tijdens het PKO in 2004 heeft de school al de opdracht gekregen om een verantwoording over de kerndoelen in het schoolplan op te nemen. Vooralsnog is de school op dit punt in gebreke gebleven.

Ten tweede kan de school niet aantonen dat zij aan voldoende leerlingen de leerstof tot en met niveau eind klas 6 aanbiedt, omdat zij de doelen uit het leerplan of uit andere leermiddelen niet in de tijd uitzet.

Als laatste heeft de slechte registratie van het aanbod tot gevolg dat de school geen doorgaande lijn in het leerstofaanbod kan garanderen. Deze doorgaande lijn is in zekere zin geborgd van klas 1 tot en met klas 6 omdat de leraren meegaan met de klas. Bij uitval, ziekte of vervanging loopt deze lijn echter direct gevaar omdat de leraren niet vooruit plannen en ook niet achteraf bijhouden welke stof ze al hebben aangeboden. Daaraan kan worden toegevoegd dat voor leergebieden als begrijpend lezen en wiskunde helemaal geen leerlijn is vastgesteld. Daarnaast zit er een knelpunt in de doorgaande lijn tussen de kleuterbouw en klas 1. Hoewel de school zorgvuldig afweegt of een leerling door kan stromen naar klas 1, wordt er tijdens de kleuterperiode te weinig doelmatig toegewerkt naar het bereiken van de schoolrijpheid die binnen het vrijeschoolonderwijs zo centraal staat: er is in deze klassen nog geen sprake van een plannend aanbod. Overigens vinden er in de kleuterbouw wel voorzichtige ontwikkelingen plaats om de leerlijnen van 'Ik zie rond in de wereld...' structureel in te zetten bij het plannen van het aanbod.

Een ander aandachtspunt betreft het materiaal dat de school in huis heeft voor de zwakke en voor de sterke leerlingen. De school heeft slechts in beperkte mate beschikking over remediërend materiaal als leerlingen met bepaalde leerstof problemen ondervinden. Voor leerlingen die meer aankunnen dan de gemiddelde leerling is geen uitdagend materiaal voorhanden. Als er materiaal is, dan zijn er geen goede afspraken over het gebruik ervan. Door het ontbreken van uitdagend en verdiepend materiaal komt de school onvoldoende tegemoet aan de behoeften van leerlingen die meer dan gemiddeld kunnen presteren. Als laatste noemt de inspectie het sterk verouderde leesmateriaal, dat ook de leerlingen als negatief ervaren.

De school zet ICT-middelen slechts in geringe mate in. De school kan overwegen om meer gebruik te maken van remediërende software of de mogelijkheden van de computer te benutten voor uitdagende opdrachten aan de meerbegaafde leerlingen.

Geen sluitend systeem van leerlingenzorg

Het tweede punt dat direct aandacht behoeft, is de wijze waarop de school haar extra zorg voor zorgleerlingen heeft geregeld. Het feit dat de school lange tijd zonder intern begeleider heeft moeten werken, heeft geleid tot stagnaties in de ontwikkeling. Hierdoor kan de school op dit moment nauwelijks aantonen dat zij zorgleerlingen tijdig signaleert, dat zij analyseert wat de oorzaak is van de uitval of de voorsprong van een leerling en wat zij vervolgens doet om hier zo effectief mogelijk aan te werken.

- *Onvoldoende tijdige signalering*: Om zorgleerlingen (zowel zwakke leerlingen als meerpresterende leerlingen) te signaleren, heeft de school een goed toetsinstrumentarium nodig. Momenteel ontbreekt dat nog. De landelijk genormeerde toetsen die de school hanteert, zijn gedateerd en geven weinig analysemogelijkheden. Bovendien neemt de school deze toetsen pas af vanaf klas 2 en is er geen toets voor begrijpend lezen. Omdat het leerlingvolgsysteem grote gaten kent, loopt de school het risico dat zij zorgleerlingen niet tijdig signaleert. Zeker als de leraren de vorderingen van de leerlingen op basis van de periodedoelen niet goed bijhouden.
- *Onvoldoende analyse en planmatige hulp*: De leerlingen die de school als zorgleerling beschouwt, krijgen 'extra aandacht'. Meestal wordt deze aandacht gegeven door de leraar buiten de klas, terwijl een vakleerkracht of een zorgleraar de klas overneemt. Welke onderliggende gegevens de school gebruikt om het probleem in kaart te brengen, wat het doel is van de extra aandacht en of de extra aandacht effect heeft, wordt echter niet bijgehouden. Er zijn wel formulieren die achteraf worden ingevuld voor de ouders, maar deze geven weinig terugkoppeling of het daadwerkelijke probleem echt is verholpen. Wil de school haar uren die zij vrij roostert voor de zorg effectief gebruiken, dan is het zaak om de 'extra aandacht'-uren doelgerichter te besteden, zodat een evaluatie van het effect mogelijk is.

De kleuterbouw loopt voorzichtig voorop in alle bovengenoemde zaken. Zo voeren de leraren samen met de intern begeleider het dyslexieprotocol in samen met een observatiesysteem. Daarnaast houdt de ondersteunende leraar voor de kleuterbouw nauwgezet bij welke leerlingen extra aandacht behoeven en wat ze met die leerlingen doet. Hier ontbreekt weliswaar de doelgerichtheid van de extra zorg, maar het besef om zorg te registreren en om vorderingen van leerlingen bij te houden is aanwezig.

Effectievere lessen

De lessen kenmerken zich in het algemeen door een vriendelijk leerklimaat en in een groot deel van de lessen was er sprake van een taakgerichte werksfeer. Maar op een aantal essentiële onderdelen schiet het didactisch handelen van de leraren tekort. Zo gaat er veel effectieve leertijd verloren door het feit dat de school de pauzetijden niet handhaaft.

Daarnaast kan er getwijfeld worden aan de doelgerichtheid van de lessen. De inspectie heeft namelijk nauwelijks voorbeelden gezien van effectieve en directe instructie: de uitleg van de leraren schiet op dat punt tekort. Tijdens de instructiemomenten krijgen de leerlingen ook nog weinig onderwijs in leerstrategieën. Het gebrek aan doelgerichtheid blijkt verder uit het feit dat de leraren hun lessen nauwelijks afstemmen op de verschillen tussen de leerlingen. De leraren stemmen hun onderwijs af op de gemiddelde leerlingen waardoor de zwakke leerlingen te weinig aandacht krijgen en de snelle leerlingen te weinig uitdaging. Beide groepen leerlingen worden niet op niveau bediend waardoor hun actieve betrokkenheid bij de les afneemt. In veel van de bezochte lessen heeft de inspectie dit ook kunnen waarnemen. Om de verschillende groepen leerlingen goed te kunnen onderscheiden en om te bepalen welke instructie en verwerkingsopdrachten deze groepen nodig hebben, zullen de leraren de vorderingen van de leerlingen beter moeten volgen. Dit kan alleen als ze per periode doelen vaststellen en deze achteraf ook evalueren met goede toetsen. Hiervan zijn nauwelijks voorbeelden aanwezig. Het is afhankelijk van de deskundigheid van de leraar of hij tijdig stagnatie of voorsprong in de ontwikkeling ontdekt en of hij daar vervolgens ook doelgericht op reageert. Omdat in het vrijeschoolonderwijs de leraar zes jaar met de klas meegaat, maakt dit de school extra kwetsbaar.

Eenduidigheid in pedagogisch handelen

Het voert te ver om te zeggen dat er op de Geert Groote School sprake is van een onveilige leer- en werkomgeving. Er is tegelijkertijd ook geen sprake van een stabiel schoolklimaat voor zowel leraren als leerlingen. Het team slaagt er moeilijk in om goed met elkaar over inhoudelijke zaken te praten en daarover algemeen geldende afspraken te maken. Dit werkt belemmerend op het voeren van een open discussie, terwijl deze zeer nuttig zou zijn als het gaat om het pedagogisch handelen van de leraren. Dit pedagogisch handelen kenmerkt zich namelijk door een strakke leiding van de leraar. Aan de ene kant zorgt deze manier van leiding geven ervoor dat er tijdens de lessen sprake van een vriendelijke sfeer waarin de leraren een respectvolle omgang met elkaar bewaken. Een ander gevolg is echter dat de leraren weinig vrije ruimte aan de leerlingen geven voor eigen initiatieven en eigen inbreng krijgen. Als leerlingen die vrije ruimte wel krijgen, dan weten zij daar niet zo goed mee om te gaan. Dit blijkt onder meer uit de onrust die ontstaat zodra de leraar de klas verlaat, maar ook uit de enigszins uitdagende sfeer tijdens pauzemomenten als er geen sprake is van toezicht. De strakke leiding van de leraren leidt daarmee onbedoeld tot een schoolklimaat waarin veiligheidsincidenten eenvoudig kunnen optreden. Een bezinning op de zelfstandige en zelfverantwoordelijke rol van de leerling lijkt geboden.

Overigens staat veiligheid wel hoog op de agenda van de schoolleider en het bestuur. Dit blijkt onder meer uit het concept veiligheidsplan dat is opgesteld, de actieve opstelling van de medezeggenschapsraad in deze en in het feit dat een ouder veiligheidscoördinator is. Het veiligheidsplan bevat echter nog teveel globale richtlijnen en biedt nog geen concrete invulling hoe de veiligheid op de school zo veel mogelijk gewaarborgd wordt.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie de volgende afspraken gemaakt met betrekking tot wettelijke bepaling(en) waaraan de school niet voldoet:

afpraak omtrent de kerndoelen:

In haar schoolplan moet de school een verantwoording over de kerndoelen opnemen. In het schoolplan beschrijft de school tevens haar systeem van kwaliteitszorg. Als onderdeel daarvan neemt de school op hoe leraren zich in hun planning kunnen verantwoorden over het al dan niet voldoen aan de kerndoelen. Dit nieuwe schoolplan stuurt de school uiterlijk 1 september 2007 naar de inspectie toe.

afpraak omtrent het schoolplan:

De school heeft geen actueel schoolplan. In het nieuwe schoolplan en het daaraan gekoppelde schoolverbeterplan sluit de school aan op de door de inspectie geconstateerde aandachtspunten. Dit nieuwe schoolplan stuurt de school uiterlijk 1 september 2007 naar de inspectie toe.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school wordt door de inspectie als zeer zwak beoordeeld. Het bestuur heeft in het afrondend gesprek aangegeven dat zij de geconstateerde knelpunten en de analyse van de inspectie onderschrijft.

In beginsel vindt over twee jaar een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering plaats. In de tussentijd volgt de inspectie de ontwikkelingen op de school nauwgezet via een traject van geïntensiveerd toezicht. Het OKV wordt uitgevoerd door een inspecteur die niet betrokken is bij dit PKO of bij het geïntensiveerd toezicht.

De minister wordt van dit traject van geïntensiveerd toezicht op de school op de hoogte gesteld.

Het bestuur dient binnen zes weken na vaststelling van het rapport een bestuurlijke reactie op de geconstateerde noodzaak tot verbetering van de kwaliteit aan de inspectie te sturen.

De inspectie beziet de bestuurlijke reactie op de volgende punten:

- zijn er activiteiten voorzien die aansluiten bij de geconstateerde kwaliteitsproblemen;
- zijn de activiteiten voldoende concreet gepland opdat de inspectie er in haar geïntensiveerd toezicht op kan aansluiten;
- is in redelijkheid aan te nemen dat de bestuurlijke reactie leidt tot een verbetering van de geconstateerde kwaliteitsproblemen.

